

Grunnleggende lese- og skriveopplæring for nyankomne voksne, også kalt alfabetisering, er et felt der forskning viser at opplæringen i liten grad lykkes (Franker & Skeppstedt 2007, Monsen 2015). Dette innlegget tar utgangspunkt i data fra et prosjekt der 13 flyktninger fra Kongo blir fulgt fra flyktningeleiren i Uganda og gjennom de første årene i Norge. Prosjektet har en lingvistisk etnografisk tilnærming, noe som innebærer at vi følger deltakerne både i deres dagligliv og i deres opplæring, med det som formål å få innsikt i emiske perspektiver på språklæringen (Rampton 2019). Blant flyktningene finner vi «Sarah», som er bosatt i en kommune som vi i prosjektet kaller «Rørøy». Det er hennes grunnleggende lese- og skriveopplæring og konteksten rundt denne som er tema for innlegget, som undersøker *hvilke premisser som er tilstede for at Sarah skal investere i grunnleggende lese- og skriveopplæring.*

Studiens teoretiske utgangspunkt er Bonny Nortons teorier om *Investment* (Norton 2013). Dette rammeverket supplerer det psykolingvistiske begrepet motivasjon med det mer sosialt orienterte begrepet investering. Dette begrepet fanger opp samspillet mellom enkeltpersoner og samfunnet. Hvordan mennesker forholder seg til å lære et nytt språk, og hvor vellykket læringen er, kan avhenge av identiteter, språkideologier og oppfattede fordeler i form av symbolsk og / eller økonomisk kapital i vertssamfunnet (Norton, 2013).

Resultatene av undersøkelsen indikerer at til tross for at undervisningen Sarah får på mange områder bryter med rådende normer for hva som er god lese- og skriveopplæring for voksne som skal lære å lese på et språk de ikke kan, er det tydelig at Sarah investerer i opplæringen. Dette settes i sammenheng med at det er en rekke premisser til stede i konteksten rundt opplæringen som blant annet tilskriver Sarah identitet som aktør i sin egen opplæring.

Referanser

- Franker, Q. & Skeppstedt, I. (2007). Alfabetiserings-utbildning i Norden: Sluttrapport från kan-projektet: kartläggning av alfabetisering i Norden, Stockholm: Institutet för svenska som andraspråk (ISA).
- Monsen, M. (2015). Andrespråksdidaktisk forskning på voksenopplæring i Norge: En oversikt fra 1985 til i dag. *NOA: Norsk som andrespråk(1-2)*: 273-390.
- Norton, B. (2013). *Identity and language learning: Extending the conversation: 2nd edition*. Bristol, Buffalo, Toronto: Multilingual matters.
- Rampton, B. (2019). Interactional sociolinguistics. *The Routledge Handbook of Linguistic Ethnography*. K. Tusting. London: Routledge.